

ŽYMIŲ ŽMONIŲ, ISTORINIŲ DATŲ, ĮVYKIŲ ĮAMŽINIMO IR GATVIŲ PAVADINIMŲ SUTEIKIMO KOMISIJOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2016 m. spalio 6 d. Nr. (20.4.)-TAR1- 108
Klaipėda

Posėdis įvyko 2016 m. rugsėjo 14 d. 10 val.

Posėdžio pirmininkas Vytautas Čepas, Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos narys, Žymių žmonių, istorinių datų, įvykių įamžinimo ir gatvių pavadinimų suteikimo komisijos pirmininkas.

Posėdžio sekretorė Raimonda Mažonienė, Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos Ugdymo ir kultūros departamento Kultūros skyriaus vyr. specialistė.

Dalyvavo (6 nariai iš 9):

1. dr. Vytautas Čepas, Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos narys;
2. Eugenija Krasauskienė, VĮ Registrų centro Klaipėdos filialo direktoriaus pavaduotoja;
3. doc. dr. Silva Pocytė, Baltijos regiono istorijos ir archeologijos instituto direktorė, vyresnioji mokslo darbuotoja;
4. prof. dr. Daiva Kšanienė, Klaipėdos universiteto profesorė emeritė;
5. prof. dr. Vygantas Vareikis, Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos narys;
6. Nijolė Laužikienė, Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos Ugdymo ir kultūros departamento direktorė;

Posėdžio svečiai:

1. Rimantas Mockus, Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos transporto skyriaus vedėjas;
2. Gintaras Nėniškis, VšĮ „Klaipėdos keleivinis transportas“ direktorius;
3. Vytautas Nausėda, Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos Geodezijos ir GIS skyriaus vedėjas;
4. Vytautas Petrusis, asociacijos „Jūros veteranai“ pirmininkas;
5. Dionyzas Varkalis, asociacijos „Jūros veteranai“ narys;
6. Antons Kontautas, UAB Almata direktorius;
7. Petras Bekėža, Lietuvos jūrininkų sąjungos pirmininkas, Jūrinės kultūros koordinacinės tarybos pirmininkas.
8. Jurga Petronytė, dienraščio „Vakarų ekspresas“ žurnalistė.

DARBOTVARKĖ:

1. **Dėl paminklo buvusiam Lietuvos laivynui.**
2. **Dėl jūrinių metų pavadinimų.**
3. **Dėl naujai suplanuotos gatvės pavadinimo.**
4. **Dėl autobusų stotelių pavadinimų pakeitimo ir suteikimo.**
5. **Dėl paminklo Jonui Polovinskui – Budriui.**
6. **Dėl prioritetų siūlymo 2017 m. kultūros projektų dalinio finansavimo iš savivaldybės biudžeto lėšų konkursui .**

Posėdžio medžiaga:

1. Asociacijos „Jūros veteranai“ 2016-06-29 raštas „Dėl paminklo buvusiam Lietuvos laivynui“ su priedu, 3 lapai;
2. Jūrinės kultūros koordinacinės tarybos 2016-08-02 raštas Nr.TM9-170 „Dėl pavadinimų suteikimo metams“, 2 lapai;

3. Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos Urbanistinės plėtros departamento Geodezijos ir GIS skyriaus 2016-08-02 raštas Nr.VS-4273 „Dėl gatvės pavadinimo“ ir priedas -gatvės planas, 2 lapai;

4. Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos Miesto ūkio departamento 2016-09-12 raštas Nr.VS-4899 „Dėl autobusų stotelių pakeitimo ir suteikimo“, 1 lapas;

5. V. Kavaliausko pasiūlymas el.paštu 2016-09-09 Merui įamžinti Lietuvos valstybės 100-metį, pastatant paminklą Jonui Polovinskui – Budriui, 1 lapas;

6. Kultūros projektų dalinio finansavimo iš savivaldybės biudžeto lėšų nuostatai (6 punktas), 4 lapai;

7. Pavyzdys -2016 m. kultūros projektų konkurso prioritetai, 1 lapas.

1. SVARSTYTA. Dėl paminklo buvusiam Lietuvos laivynui.

Pranešėjas - Vytautas Petrulis, asociacijos „Jūros veteranai“ pirmininkas.

V. Petrulis pristatė asociacijos „Jūros veteranai“ pakartotinį prašymą įamžinti buvusį Lietuvos laivyną, pastatant jam paminklą. Asociacija „Jūros veteranai“ siekia įamžinti buvusią garbingą praeitį - didelį Lietuvos laivyną. Šiuo metu jis baigia visiškai sunykti.

V. Varkalis papasakojo, kad laivyne jis užaugo nuo 16 m. ir išdirbo jame 20 metų. Tarybiniais laikais laivyne dirbo 34 000 žmonių. Buvo Prekybinis, Refrižeratorių, Žvejojimo, Transporto laivynai. Dabar Lietuvos laivus baigai supirkti latviai. Pareiškė, kad jis nematęs Lietuvos laivyno ateities. Pažymėjo, kad ištisos klaipėdiečių kartos praleido laivyne savo jaunystę arba visą gyvenimą.

P. Bekėža informavo, kad asociacija „Jūros veteranai“ su šiuo prašymu du kartus kreipėsi į Jūrinės kultūros koordinacinę tarybą, kuri nepritarė šia idėjai, kadangi pirmą kartą sąvoka „istorinis Lietuvos laivynas“ pasirodė neaiški, taip pat ir antrą kartą pasiūlyta sąvoka „buvęs Lietuvos laivynas“ taip pat yra neaiški idėja paminklui.

V. Čepas paklausė Komisijos narių: ar verta statyti paminklą, nes ne visai praeičiai statomi paminklai.

V. Vareikis pastebėjo, kad į visų paminklų statymą reikia žiūrėti kompleksiskai. Mieste pastatyti paminklai menkaverčiai, šalti, nepatrauklūs. Paminklai praeičiai turi būti modernūs. Pasiūlė ne paminklus, o laivus statyti. Taip pat pasiūlė dėl įamžinimo klausimų tartis su Lietuvos jūrų muziejumi. Pareiškė, kad pritaria jūrinės kultūros įamžinimui, tačiau kitokiomis formomis – pvz. per vėliavas.

D. Kšanienė pritarė V. Petrulio pareiškimui, kad laivyno nebėra, pažymėjo, kad tai akivaizdu ir žino visi. Pasiūlė įamžinti ženklais ir kompleksiskai, tačiau su viltimi, kad jis dar bus.

S. Pocytė pastebėjo, kad su paminklų statyba Klaipėdoje yra absoliutus chaosas - statoma visur, kur tik yra vietos, miestas išbalansuotas. Tačiau reikia džiaugtis, kad yra siūlymų, kad miestiečiai yra neabejingi vykstančiam procesui. Akcentavo, kad svarbiau yra plėtoti jūrinių kultūros ženklų sklaidą. Pastatytas paminklas skleistų žinią: kad tai yra pabaiga, ženklas kuo buvome ir kad jau nebesame jūrinė valstybė. Galima būtų įamžinti tiesiog Lietuvos laivyną, tačiau nėra idėjos – koks ir kur. Pasiūlė nerašyti „istorinis“ ar „buvęs“, kadangi tai nubraukia viską.

E. Krasauskienė pritarė S. Pocytės pasiūlymui pagerbti Lietuvos laivyną.

N. Laužikienė pastebėjo, kad niekas nestato paminklo „buvusiai mamai“. Paaikšino, kad nepritaria paminklo buvusiam ar istoriniam Lietuvos laivynui statymui. Pažymėjo, kad pritaria Komisijos narių nuomonei dėl paminklų statymo mieste. Papasakojo, kad Klaipėdos miesto įvaizdžio komisija kartu su miesto dailininku aiškinsis tvarką ir vietas, kur mieste statyti atminimo ženklus. Pritarė dėl jūrinės kultūros ženklų sklaidos mieste įvairiomis formomis, pasiūlė diskutuoti.

V. Čepas pastebėjo, kad aktualiau yra mieste statyti jūrinės kultūros ženklus. Pasiūlė suteikti jūrinės kultūros ženklus pastatams: pavadinti juos žymių jūrininkų vardus, gaminti vėliavas, atminimo lentas, pavadinti krantines.

V. Čepas reziūmavo, kad komisija iš esmės pritaria, kad toks ženklas būtų, tačiau pradžia siūloma (be pasirinktos vietos) padiskutuoti, kokia forma tai galėtų būti įamžinta.

NUTARTA:

1. Pritaria asociacijos „Jūros veteranai“ pasiūlymui įamžinti Lietuvos laivyną.

2. Rekomenduoja asociacijai „Jūros veteranai“ dėl Lietuvos laivyno įamžinimo formų diskutuoti su jūrinėmis organizacijomis. Vėliau išdiskutuotus pasiūlymus dėl Lietuvos laivyno įamžinimo formų pristatyti Žymių žmonių, istorinių datų, įvykių įamžinimo ir gatvių pavadinimų suteikimo komisijai bei Klaipėdos miesto įvaizdžio komisijai. Pasiūlymai turi būti be konkrečios vietos mieste.

Nutarimas priimtas bendru sutarimu.

2.SVARSTYTA. Dėl jūrinių metų pavadinimų.

Pranešėjas - Petras Bekėža, Lietuvos jūrininkų sąjungos pirmininkas, Jūrinės kultūros koordinacinės tarybos pirmininkas.

P. Bekėža pristatė Jūrinės kultūros koordinacinės tarybos (toliau – JKKT) pasiūlymą Klaipėdos miesto savivaldybės tarybai suteikti Klaipėdos miestui jūrinius pavadinimus: 2017 m. – Jūrinės prekybos metai, 2018 m. – Mažosios Lietuvos metai ir 2019 m.- Didžiojo Elingo metai.

N. Laužikienė paaiškino, kad 2017 m. bus paskelbti Kultūros metais, nes Klaipėda bus Lietuvos kultūros sostinė ir tam yra parengta programa.

P. Bekėža pastebėjo, kad metai gali turėti ir kelis pavadinimus arba Jūrinės prekybos metai galėtų būti viena iš Kultūros metų krypčių.

V. Vareikis pasidžiaugė geru JKKT pasiūlymu. Jo nuomone, jūrinis metų pavadinimas miestui yra aktualesnis nei abstraktus Kultūros metų pavadinimas, priminė Vėtrungių metus. Pritarė 2017 m. ir 2019 m. pavadinimams, nepitarė dėl 2018 m., kadangi bus minimas Lietuvos valstybės šimtmetis.

D. Kšanienė pritarė V. Vareikiui, kadangi miesto specifika yra jūrinė.

S. Pocyte pritarė V. Vareikiui ir D. Kšanieni. Paklausė, ar gali būti suteikiami metams 2 pavadinimai.

N. Laužikienė atsakė, kad galima, tačiau būtų gaila idėjos kadangi parengta Kultūros metų programa ir jūrinis metų pavadinimas „Jūrinės prekybos metai“ neturėtų konkrečių priemonių, kuriomis būtų įgyvendinama jo sklaida.

E. Krasauskienė pritarė dėl jūrinių metų suteikimo Klaipėdai – 2017 m. ir 2019 m.

N. Laužikienė pritarė dėl 2019 m. pavadinti Didžiojo Elingo metais. Pasiūlė 2019 metus pavadinti „Jūrinės kultūros metais“.

V. Čepas pastebėjo, kad Seimas šiuos metus pavadino „Bibliotekų“ ir „Jaunimo“ metais. Pažymėjo, kad visi pasiūlymai yra gera iniciatyva. Svarbu, kad tai pasiektų žmones. Tai plečia žodyną ir akiratį. Pažymėjo, kad prekyba yra kultūros nešėjas visais laikais, o jūrinė prekyba yra miesto jūrinės kultūros dalis.

NUTARTA:

1. Pritarti Jūrinės kultūros koordinacinės tarybos pasiūlymui pavadinti 2019 m. Klaipėdoje „Didžiojo Elingo metais“.

2. Rekomenduoti Jūrinės kultūros koordinacinės tarybai teikti pasiūlymus dėl jūrinių metų suteikimo toliau sekantiems metams.

Nutarimas priimtas bendru sutarimu.

Iš posėdžio išėjo N. Laužikienė.

3. SVARSTYTA. Dėl naujai suplanuotos gatvės pavadinimo.

Pranešėjas - Vytautas Nausėda, Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos Geodezijos ir GIS skyriaus vedėjas.

V. Nausėda informavo, kad reikalinga suteikti pavadinimą naujai suplanuotai gatvei Tauralaukyje.

A. Kontautas pasiūlė suteikti naujai suplanuotai gatvei Kuršių gatvės pavadinimą, kadangi netoli yra kuršių senkapis. Pristatė Mažosios Lietuvos istorijos muziejaus informaciją ir argumentus dėl siūlomo pavadinimo.

V. Vareikis pritarė iš esmės siūlomam pavadinimui, tačiau pastebėjo, kad geriau tiktų Pilsoto gatvės pavadinimas, nes šalia yra vienos iš kuršių genties Pilsoto žemės.

V. Vareikis pasiūlė ateityje pakeisti šiame rajone esančios Arimų gatvės pavadinimą ir suteikti jai Mažosios Lietuvos veikėjo, diplomato Dovo Zauniaus vardą.

D. Kšanienė pritarė, kada pavadinimas Kuršių gatvė yra labai gražus, tačiau pastebėjo, kad šis pavadinimas būtų klaidinantis, kadangi mieste jau yra Kuršių aikštė.

S. Pocytė pažymėjo, kad ji yra už tai, kad mieste atsirastų kuo daugiau pavadinimų, susijusių su kuršiais, tačiau naujai gatvei suteikti Pilsoto gatvės pavadinimą. Priminė, kad mieste Gandarliškėse yra „Pilsoto“ daugiaaukštis.

V. Čepas pasiūlė balsuoti, kas už tai, kad naujais suplanuotai gatvei suteikti Kuršių gatvės pavadinimą?

Balsuota – 0 balsų.

V. Čepas pasiūlė balsuoti, kas už tai, kad naujais suplanuotai gatvei suteikti Pilsoto gatvės pavadinimą?

Balsuota - 5 Už.

NUTARTA. Rekomenduoti Klaipėdos miesto savivaldybės tarybai suteikti naujai suplanuotai gatvei Pilsoto gatvės pavadinimą.

Balsuota - 5 Už.

4. SVARSTYTA. Dėl autobusų stotelių pavadinimų pakeitimo ir suteikimo.

Pranešėjas - Rimantas Mockus, Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos transporto skyriaus vedėjas.

R. Mockus priminė, kad praeitame Komisijos posėdyje buvo pasiūlyta autobusų stotelei šalia Slyvų gatvės suteikti stambesnio objekto pavadinimą.

R. Mockus pristatė pasiūlymą autobusų stoteles „Luizos“ abiejose Liepų gatvės pusėse Dragūnų rajone pavadinimą pakeisti ir pavadinti „Dragūnų“ autobusų stotelė, kadangi šis gyvenamasis objektas yra didelis ir senai susiformavęs, todėl naujasis stotelės pavadinimas tiksliau žymės vietą.

Taip pat, atsižvelgiant į „Lornos“ klinikos pacientų pageidavimus, siūloma naujai rengtai autobusų stotelei Naujojo Uosto gatvėje ties sankryža su Gegužės gatve, suteikti „Vitės“ stotelės pavadinimą.

Komisijos nariai, pasitarę, nutarė pasiūlyti palaukti dėl autobusų stotelės, kuri yra šalia Slyvų gatvės, pavadinimo ir svarstyti šį klausimą kitame Komisijos posėdyje, kai paaiškės situacija dėl šalia esančios mokyklos likimo.

NUTARTA.:

1. Pritarti siūlomiems autobusų stotelių pavadinimams:

1.1. Pakeisti „Luizės“ stotelės pavadinimą į „Dragūnų“ stotelės pavadinimą Liepų gatvės abėjuose pusėse Dragūnų gyvenamojo kvartalo rajone;

1.2. Suteikti naujai autobusų stotelei pavadinimą „Vitės“ stotelė Naujojo Uosto gatvėje ties sankryža su Gegužės gatve.

2. Klausimą dėl autobusų stotelės, kuri yra šalia Slyvų gatvės, pavadinimo svarstyti kitame Žymių žmonių, istorinių datų, įvykių įamžinimo ir gatvių pavadinimų suteikimo komisijos posėdyje.

5. SVARSTYTA. Dėl paminklo Jonui Polovinskui – Budriui.

Pranešėjas - Vytautas Čepas, Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos narys, Žymių žmonių, istorinių datų, įvykių įamžinimo ir gatvių pavadinimų suteikimo komisijos pirmininkas.

V. Čepas informavo, kad Komisija gavo Viliaus Kavaliausko pasiūlymą el.paštu merui V. Grubliauskui dėl Jono Polovinsko – Budrio atminimo įamžinimo, pastatant jam paminklą priešais buvusią Prefektūrą. Laiške taip pat siūloma kartu įamžinti 1923 m. sukilimo dalyvius, pakabinant ant buvusios Prefektūros (Teatro a.) sienos jų bareljefus arba atminimo lentas. V. Kavaliausko pasiūlymas, skirtas Lietuvos Valstybės atkūrimo 100-mečiui paminėti.

V. Vareikis pritarė pasiūlymui. Priminė, kad J. Polovinskas – Budrys palaidotas Niujorke, Amerikoje. Tokiu atveju reikėtų jį atsivežti, perlaidoti ir tada čia pastatyti paminklą.

D. Kšanienė pritarė J. Polovinsko – Budrio įamžinimui, tačiau nepritarė, kad reikia statyti paminklą. Pasiūlė jo atminimą įamžinti koku nors ženklu ar pavadinti gatvę.

S. Pocyte abejojo dėl gatvės pavadinimo, kadangi dviguba pavardė būtų ne itin patogu. Nepritare paminklo statymui, nes jų mieste ir taip yra perteklius. Pritartų bendrai atminimo lentai. Ant buvusios Gubernatūros (Liepų g. 10) pastato galėtų būti bendra atminimo lenta su įžymiomis miesto valdymo asmenybėmis tarpukario Klaipėdoje. Priminė Klaipėda turi skolą dėl Dovo Zauniaus, kilusio iš Mažosios Lietuvos 1923 m. sukilimo dalyvio, diplomato, 1929-1934 m. buvusio Lietuvos užsienio reikalų ministro.

E. Krasauskienė pritarė, kad įamžinimo forma galėtų būti atminimo lenta. Nepritare paminklui.

V. Čepas pritarė, kad J. Polovinską - Budrį, kurio nuopelnai Klaipėdai yra neabejotini, reikia įamžinti. Pastebėjo, kad įamžinimo forma gali būti ne tik paminklas, bet ir atminimo lenta, konferencija ir kt.

NUTARTA:

1. Pritarti V. Kavaliausko pasiūlymui įamžinti Jono Polovinsko – Budrio, 1923 m. Klaipėdos sukilimo vado atminimą Klaipėdoje.

2. Rekomenduoti Klaipėdos savivaldybės administracijos Kultūros skyriui organizuoti diskusijas dėl Jono Polovinsko - Budrio atminimo įamžinimo formų.

4. SVARSTYTA. Dėl prioritetų siūlymo 2017 m. kultūros projektų dalinio finansavimo iš savivaldybės biudžeto lėšų konkursui .

Pranešėja - Raimonda Mažonienė, Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos Ugdymo ir kultūros departamento Kultūros skyriaus vyr. specialistė.

R. Mažonienė informavo, kad Kultūros skyrius artimiausiu metu paskelbs kultūros projektų dalinio finansavimo iš savivaldybės biudžeto lėšų konkursą 2017 m. Pagal nuostatus Kultūros ir meno taryba skelbia finansavimo prioritetus, atsižvelgdama į šalies ir miesto aktualijas bei atsižvelgdama į Jūrinės kultūros koordinacinės tarybos, Žymių žmonių, istorinių datų, įvykių įamžinimo ir gatvių pavadinimų suteikimo komisijos, Klaipėdos miesto įvaizdžio komisijos, Tautinių mažumų tarybos siūlymus.

R. Mažonienė pakomentavo 2016 m. buvusių kultūros projektų finansavimo prioritetus. Pastebėjo, kad šiame Komisijos posėdyje pristatytas JKKT pasiūlymas paskelbti 2017 m. Jūrinės prekybos metais, tiktų būti kultūros projektų prioritetu, kadangi jis galėtų būti įgyvendinamas konkrečiais projektais. Paklausė, kokie būtų Komisijos pasiūlymai dėl finansavimo prioritetų.

Komisijos nariai tarėsi dėl JKKT pasiūlyto prioriteto ir jam pritarė.

NUTARTA. Rekomenduoti Kultūros skyriui, skelbiant kultūros projektų dalinio finansavimo iš savivaldybės biudžeto lėšų konkursą, vieną iš prioritetų paskelbti, kad 2017 m. skirti Jūrinės prekybos 360 m. sukakčiai paminėti.

Posėdis baigėsi 12 val.

Posėdžio pirmininkas

Vytautas Čepas

Posėdžio sekretorė

Raimonda Mažonienė